

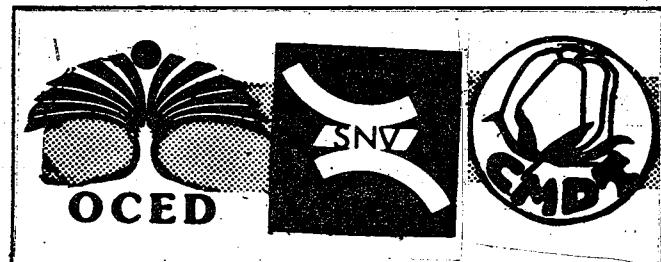
Jekabaara

Jamana

Cikcia ceman n'a musenan kurnafoniseben

Faamuya

Yiriwaton

DEN YE
JIRISUMA
DE YE, MIN B'A
LADONBAGA
KUN BO
TILE KORO

Dakunw

Pe 2 : Den ye jirisuma de ye, min b'a ladonbaga kun bo tile koro

Pe 3 : Ka bo sukoso

Pe 4-5 : Kunjumende be setigibion kono yelema ko camanw na

Pe 6 : bee ka kenye soro sanni 2000 san ce...

Pe 7-8 : Dugukolonon kunteenni

nogandamba 1993 san

Pe 8 : Sini-nesigi-jigine baarada

Pe 9 -10 : Nanamine nanaw ka kene kan : koba kera konin ye

Pe 11 : Poyi

Pe 11-12 : Maana

Kalo laadilikan

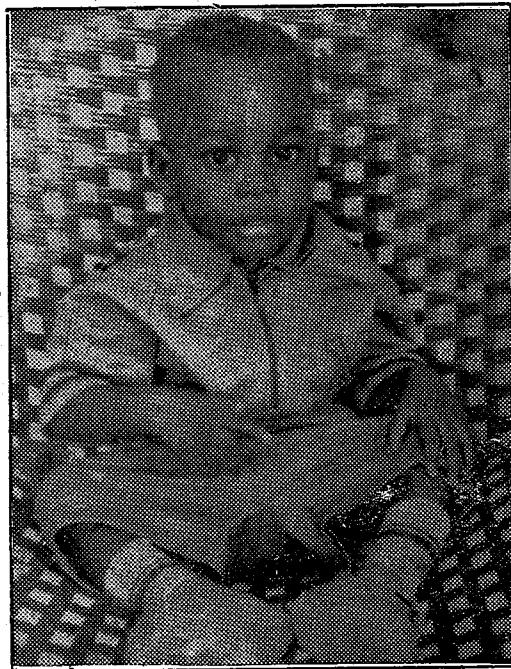
N'i y'i den ke kumandan ye, a be nisongo kann'i folo la. Nka n'i y'a ke jon fana ye, a ka jon goro be laban i yere sen fana na. O ro, an ka den ka hake d'a ma ka ben a hake ma.

"Naniya numan ni Kumamugu in si te jamana nafa, fo kelen : WALEYA" (Abdulayi Bari)

Den ye jirisuma de ye, min b'a ladon baga kun bo tile kɔɔ

Sanji be taa k'a ko to nkomi ye.

Bamananw ko ko : n'i y'i den ke kumandan ye, a be nisongokanni ifol la! nk'u te min fo, u ma deli ka min fo, o de ye ko : n'i y'i den ke jɔn fana ye, a ka garo be laban i yere senna dɛ ! Den ye adamaden ka fenba de ye, barisa ale de be siya bali ka tunu. O yere de kanma, a ka kan ka ladon sabati ni ladiriya ani sebe sira kan. An kana den kanu ni danmatemen ye fo k'a da kene kan k'a kafisa n'an yere ye. O be den rɔnɔgo. An kana den man goya fana i n'a fo n'an do te. O fana be den hakili paapa. An ka den mine den ye. O dorɔn de b'a to den b'an nafa ani ka sigida bee nafa. O de b'a to don do, jugu ni nin bee b'a wele ko : an denke walima an denmuso sarama. An ka mogorobaw b'a fo ko : sanni i ka Aladeli ke, den sarama soroli la, a kafisa i ka Aladeli ke i ladonden soroli la. O de nɔgɔn te ! An kana den ke i n'a fo masiri sanu, min be lamara wagande kɔɔ, k'a labo donba kerenerennew la. N'o kera, an bolo be fo a kɔ, barisa den ye fen were ye min n'o ka jan nɔgɔn na i n'a fo jege jalanni baji. Anka a dankeneya den ma ko dijenatige waati ye fila dorɔn de ye, den n'a bangebaga ce. Waati folo ye den yere ta don ye bangebaga bolo. O waati de la bangebaga wajibiyalen don ka horɔnya degun sira bee taamali kun walasa ka den in ladon ko numan. K'a labalo ko numan; k'a ferɛbɔ ani k'a bila mogɔ-sebesira kan. Waatifilan, o ye bangebaa yere fana tadow ye

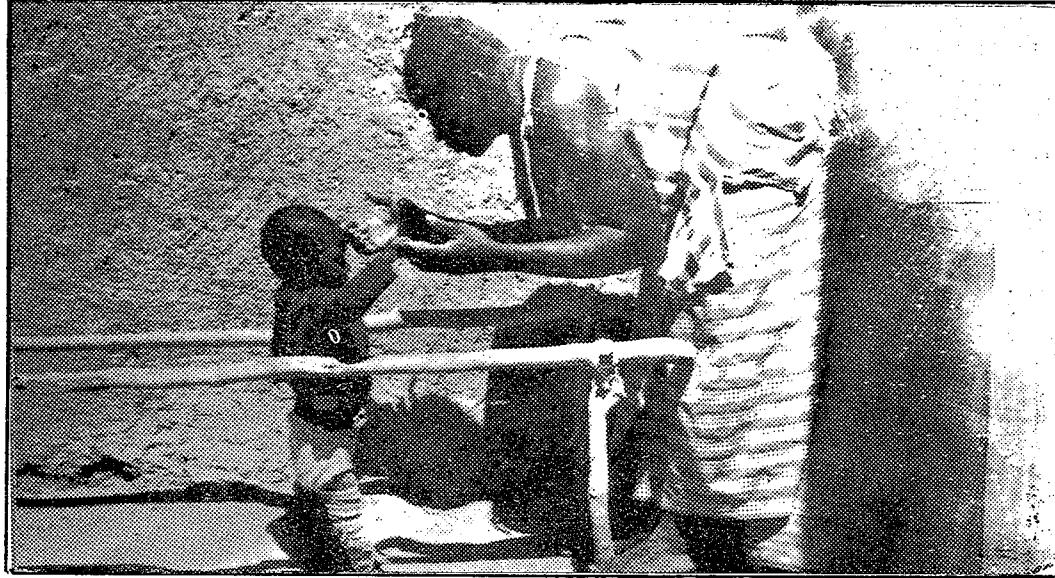
Den ce ni lamoni ka di bee ye. Nk'a te sorɔ den tijenə fe!

den bolo. K'a maakorɔba ladon; k'a nemenemえ ani k'a nɔgɔw ko. Den mana dese k'a ka waati ke a be ke fennumannin sarantan ye finento te min kanu sankonetigi! Nibangebaga fana desera a ka waati la, a be ke danbetiŋe ye ka masɔɔ a b'a yere

degun ka den fana degun. Mɔgɔ min be tile ke foro kɔɔ, baara woosi ji cema k'a den nana dalento sunɔgo la a kɔɔkɔɔ, o ye yere tinebaga gansan ye. Mɔgɔ minnu fana be dumuni duman ke don o don k'u den to majumako la bɔlɔn fe, olu ye yere negenbaga gansanw ye, barisa nin wale fila kelen-kelen bee ye togotinéko ni danbetinéko ye bangebaga bolo. An ka maakorɔbaw b'a fo ko : n'i wolola sa la, i b'a siri i cema. O de b'a jira ko ni den kera fen o fen ye, a be wele bangebaga jamu de la. An ka maakorɔbaw b'a fo fana ko ni bangebaga kera bugurinje ye, den wajibiyalen don k'a lasagon so tafanin fe. A t'a labo abada ka t'a bon. O b'a jira ko den ni bangebaga, u kelen kelen bee ka juru be nɔgonna. Nka o k'a sorɔ den lamona n'o waleya dɔnni n'a jogo ye de. Ji lankolon te kumu ! Ko si kɔɔntan te ! Den ladoncogo de b'a ke fa suturaden ni ba suturaden ye. Den ladoncogo de

Ka den lamɔ sira numan kan ani k'a kalan dijenatige kow la, o de ye den naflan folo ye.

Den ka di, nk'a sogo timiya ko te a jogo de ko don

b'a ke fa lafiliden ni ba lafiliden ye fana. Mun wərə ye den ye bogokene kɔika kankaminsawuratigiya sann'a

ka ja? Fosi wərə teo ko. N'i ye son min don den na sann'a ka kɔgo, an'o de bə balotigiya ke!

Aa, n badenw, den soroli n'a mankutu barika ka bon nimisa ma də. O de kanma n y'a naniya ka kuma a kɔne kan bi ka masɔro den tijetaw sicayara. Duguba kɔnɔna ni dugumisen kɔnɔna t'a la belen. Ni dijə dun ser'o yɔrɔ ma, a ka kan denbatigi hakilimaw k'u taasi denw ladoncogo juman kan. Kunu denko tun ye denke anidenmuso bɔŋgɔnnani ye. Nka bi ta bə den ladoncogo numanya ni den ladoncogo juguya de la də. A dun bə fo ko ni dijə sera dononkɔrɔso yelennkanni yɔrɔla, a ka kan dijəmaaw bəe k'o berema kirike nini.

Banko Denba ka Tumani Yalam Sidibe

Ka bɔ SUKOSO

Ne nisondiyalen de bɔ nin bataki ci Jekabaara ma. Nka foli bə Jekabaara baarakelaw bəe yə. Ka Tumani Yalam Sidibə n'aka denbaya ka folidanfara, a ka cəsiri koson Jekabaara gafew kɔnɔ.

Tumani mintə segen, a te farifaga, wa a te ninan hakili jumaya dili la gafew kɔnɔ anw kungo-kɔnɔ-mogow ma. kabi n'a fɔra an ka demokarasi (jemufanga) nini, Tumani, minangala cəkɔrɔbaw n'a denmiséninw hakili jiginna uka dabakalawde la. Dun-ka-fa ka sabati an ka jamana kɔnɔ, o de ye demokarasi labencogo ye an cikəlaw bolo. Wa ni guferenaman ma segen anw cikəlaw tali la, an te segen k'an yere korota a bolo.

Tumani, kaba kilo ye dɔrɔmɛ 3 ye

an fe Sukoso yan. Ni kaba kilo ye dɔrɔmɛ 10 ye Bamako, mun b'a jirā ko a tənə ke dɔrɔmɛ 5 ye aw fana fe Bamako, don do la, ni Ala ye san diya? O la anw cikəlaw, mɔnnikəlaw, baganmaralaw, jagokəlaw, bololabaarakelaw, ka fara awbirokɔnɔ baarakelaw kan, an bəe lajelen k'an jeniyɔrɔ fin, walasa jamana wərə ka nebo an ka demokarasi fe.

An denw fana ka ye o kənə kan sini ma.

N ka foli bə Ba jara Dawu ye ani Solo dawu, Sukoso, ani an ka peresidan Nobine Sisawo.

Nin bataki səbenna Burama Kone fe, cikəla don Sukoso. Kunyana kubeda la.

Jaabi

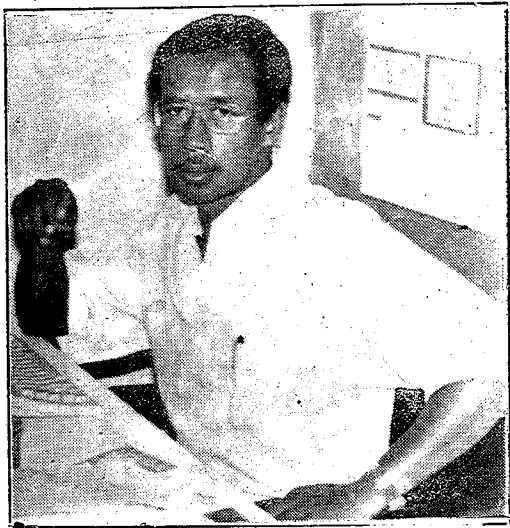
Burama Kone

I Kone. I ni daba ! I ni fasokanu ! I y'a fo cogo min na, demokarasi, n'an ko jemufanga, o te soro abada baara ko! K'a ke da-kɔnɔ-gəsə gansan ye, o ye maa lankolonko ye barisa da-ka-sunogɔ t'a kəbaga yere nafa sanko sigida. Fen min ye minankalakaw ka baarako ye, o dogonen te maa si la. Kabi lawale la, minankaw jamu ye dabajanaya ye !

An b'i walenumandon. An b'i ladɔnniya k'an y'i ka bataki in sɔrɔtile 10 dɔrɔn de a səbennen kɔ i fe. O b'a jira k'a ma men sira la. I ni ce. I ni baara. An t'a fe tugun i ka bataki ka kɔtige an na.

Tumani Yalam Sidibe

Kun jumen de bë setigiblon kono yelema ko camanw la

Gawusu Drabo

Kalo 11 n in tile 17, nemaai Alfa Umar Konare ye setigiblon yelema sabanan ke kabi a sigili fanga la 1992 san kalo 6 n tile 8.

Mogo caman bolo, setigiblon yelema saba, kalo 17 kono, o ka ca awa a bëna ni jamana kono basigili tijeni ye. Minnu b'o hakilinan kan n'olu de fana b'a nini jamana nemaai fe a ka ladiriya ke setigiw sugandili la, yali jo b'olu fe wa ? Yali an tun be se ka setigiblon yelemai bali wa ? Yali mogo minnu sugandilen file setigiya kanma, olu bëna se k'u joyoro fa wa ? An dun ka kan ka mun de makono setigiblon kura in ka bolo kan ?

An ka kan ka nin nininkali kunba saba in de jaabi walasa ka faamuya di Jekabaara kalanbagaw ma Mali kono politikiko kan.

Fen min ye nininkali folo ye, an b'o jaabi ko setigiblon yelema in tun ye wajibi ye, ka da kun belebele saba kan :

Kun folo : Setigiblon in setigi haké tun ka ca ka temen jamana ka se kan. Setigi 22 de tun b'a kono. O setigi kelen-kelen bëe ni buru ka siyoro ka kan an baaradasow ni baara mobiliw ni korsigi 7 fo ka se 8 ma. O bëe dun ye musaka bëdabaw de ye. Birow ladonni musakaw ani wali so luwansetaw setigi dòw ka siyoro ko kanma ani korsigiw ka baara-tono-

wariw (Endamine). Ninnu bëe ye musaka bëdabaw ye. Geleya dun be yoro min na bi, a wajibiyalen be Mali jamana kan a k'a ka musaka bëdaw bëre ben, kerenkerennenya la ka bo fanga baaradaw fanfe.

Kun filanan : Setigidaw ka baaraw nagamicogoba njogon ce. Misali la, an be se ka kalanko kelenpe setigida saba ta. Setigida kelenpe de tun b'o ko kunna folo. Setigida saba sigili o kelenpe kanma, o nana ni seben tilanniyoro cayali ye ani u nagaminin njogon na. O kanma, setigida saba ninnu tun ka baara njogonya ka gelén. O de koson setigida farajnjogonkanw tun ka kan ka ke ani k'a kuntilenna kelenw ke kelen ye.

Kun sabanan : Setigi dòw tun m'u joyoro-fa-walew ke. An dun be waati gelén min na sisan, jamana kuntigi ka kan de k'a yere lamini ni mogo galabu kenew ye. Maa caman ye setigiblon yelema sabanan in kun ke Mohamed Lamini Trawele ka joyoro labila de ye, ale min tun ye jamana konokow nénabo setigi ye, ni pariti ADEMA fana nemaai dankan fana ye. Banbanyoro t'o kuma na ka ke setigiblon kuuru yelemani sababu ye. A be nonabilo dòron de awa baara be k'a cogo la ! O de kanma an ka kan ka yelemai in ye kun saba kofolen ninnu kono.

Yali setigiblon kura sigilen in ye moggow de soro sisan minnu n'an ka jamana bilama setigiya ka kan wa ?

An ka kan ka jama ladonniya foloko setigiw ye sere fila ye. Olu ye : minnu sugandira politikitonw fe ani minnu te politiki dakun si la. Setigiblon kura in kono, setigi 17 de be yen. O setigi 17 la, setigi 13 sugandira don politikitonw fe. ADEMA ta ye setigi 7 ye. Olu ye : Jónkunda Trawele ; Bubakar Sada Si ; Mustafa Diko ; Bakari Koninba Trawele ; Sumayila Sise ; Ibrahim Bubakar Keyita ani Adama Samaseku. SENIDI (CNID) ta ye

setigi 3 ye. Olu ye : Yoro Jakite ; Hamidu Jabate ani Abdulayi Jopu. Maa kelen kelen be pariti fila fana togo la. Olu ye : RDP (Usimani Umaru Sidibe) ni PDP (Bubakar Karamogo Kulibali). Maa kelen be burudame jekuluw fana togo la, o ye Mohamed Agi Erlafuye. Maa fila be kelecew togo la, minnu ye Komandan Modibo Sidibe ni Yetinan koloneli Sada Samake ye. Maa fila be setigiblon na, minnu te politikiton si la. Olu ye Madamu Fatu Hayidara ye ani Sekina Deteba Kamisoko ye.

Bi geleya ye min ye, o de ye ko paritiwtogolamogowbe sugandiparitiw yere de fe. Jamana nemaai ni setigiblon nemaai be se k'u ban mogo sugandilen dòw la. Nka, napolitikitonw y'u sinsin u ka mogo sugandilenw kan, ko be laban olu de ta la. An hakili la, sagon ka kan ka k'o yoro kan walasa ka setigiw sugandili ko bëe to setigi nemaai bolo, ale min ye goferenama nemaai ye walasa a ka maaw sugandi a yere ye, ani minnu be seka baara ke njogon fe. Nka sisan, o te se ka ke.

O pariti politikiw ladonniyara jamana kuntigi fe, a ka baarabolo lawaleyata kan. U fana b'u ka moggow sugandi setigiya kanma ka ben o

Jamana kuntigi Alfa Umar Konare

kadara de ma. An hakili la u y'u bolokoromogo sabatilenw sugandi koni. An ben'o de don u ka baara kecogofe. Akera cogo o cogo, siga te min na o de ye ko maa o maa, n'o tun m'a joyoro fa setigiblon koro kono, olu si ma don setigiblon kura kono.

An be se ka mun de waleyali makono setigiblon kura ka bolo kan ?

Jamana kuntigi Konare y'a jira a baarakejogon kura ninnu na u ka ladala njogonye senfe kalo 11 ntile 10, k'a be fen fila de waleyali makono u fe.

Felo: U ka se ka baara keli misali di mogow ma, walasa olu fana ka baara ke, barisa kami b'a nejmaa de jogo ta. Okanma, u senna ka caya baaradaw la. Awa sebenkow fana ka nejabo ka ne.

Filanen: Aka fisa u ka jamanadenw lamen walasa k'olu hakilinan don, ka baara ke o kadara kono.

Ni jamana kuntigi ka sarankanna ninnu bor'u sira fe, setigiblon kura in b'a joyoro fa awa yelema fana be na, anbe ka min makonokabikalo caman. O siratege fana na, jamanadenw de be ke taanunibaga numanw ye.

Maa caman ko ko jamana kono geleyaw be yoro min na bi, k'a kfisa bee-je-setigiblon de ka sigi sen kan, politikitonba bee ka mogow be soro min kono. Anwhakili la, kunt'o labibi in na ka da politikitonw cogoya yere kan. Kolosiliw y'a jira ko n'i ye wele bila politikiton min ma doren k'a ka na setigiblon na, fen o fen b'a nafa, o ye a ka maa hake dontako ye setigiblon na. Sanni u k'u sebe don jamana geleyaw latemenwalew nejinini ma, ube mankanw ke joyoro hake de nofe. A be se ka ke, waati nataw la, temen be k'o wale juguw kan. Nka bibi in na, kun fosi t'ola, ka masororo a bena ni setigiblon setigi hake cayali gansan doren de ye. O be se k'an nase setigi caman nafantanw ma.

Mogow kuma na fana "USRDA" politikiton senbobilila setigiblon na ka da ADEMA ka sariya labatubaliya de kan ka jesin u ma. Ukok'olu sendonni setigiblon na, k'o tun dulonnen don

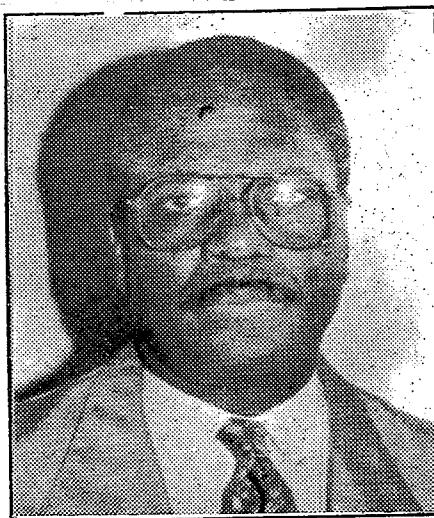
waley danmadow de la minnu si ma bo u sirafe. U ka fo la, olu ka mogow sugandilen, Mamadu Bamu Ture, fana tara setigiya kanma ka soror a ma suda a la. O nejoliw nkalontigiyara setigi nejmaa ni ADEMA fe. Olu y'a jira ko "RDA" tun dinena n'a ka mogow donni ye setigiblon na. K'u nan'a fo kofe de k'u ma son ka d'a kan setigida jugu dir'u ma, n'o ye cemancekalan ni sanfekalan ani nejinini setigida ye. Maa si te se ka nin sariya tige. Nka RDA koni senboli setigiblon na, o ye dusukasikoye, ka masororo a joyorokan fanga koro labini na ani waatiw yere geleyaw, jamana makob'a den kelen-kelen bee ka baara la tuma min nejaa kanma.

A ka kan sisan politikitonw ka politiki mankan lankolonw dabila.

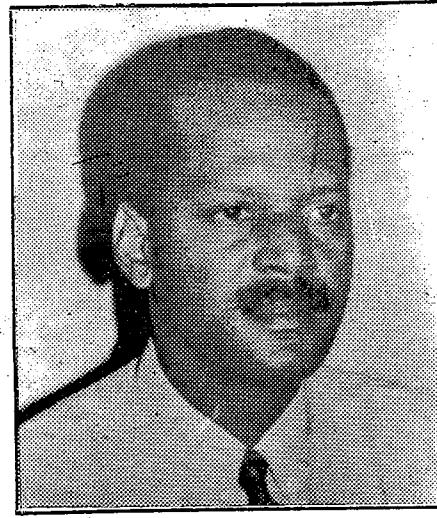
walasa k'u disi da jamana ka nejaa sabatiwalew nejini kan. O bee kofe, jamanadenwb'a jate la sisani ko fanga nini doren de y'an ka politikitonw sebenkankoye. Politikitonw mankan ka dogo kosebe fura kofoli la jamana kono geleyabaw la i n'a fo : kalanko ; baarako ; nafoloko dabensiraw. Nka, a dan ye yelema donni ka kofe setigiblon na walasa u ka wuli k'u jo u senkan joyoroko kanma u ka tondenw ye. Ni nin walew tora senna, juru be tige jamanadenw ni politikitonw ce ka masororo bee b'i ka nafa de sorosira kuntilenna mine. Olu dun te ke kelen ye !

Gawusu DRABO
"AMAP" Nejmaaba
Kunnafoni ni sekow ni donkow
setigida - Bamako

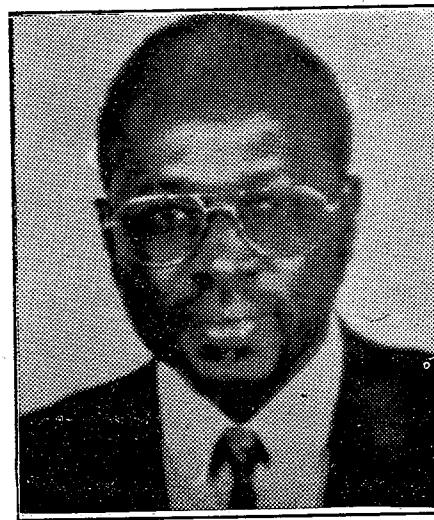
Setigi talen kuraw

Ibrahima Bubakar Keyita

Mustafa Diko

Adama Samaseku

Sumayila Sise

Bee ka keneya soro sanni 2000 san ce...

An hakili la Ala y'an ka dugawu kelen jaabi. jekabaara boko kosa kalanni ni sisan ce ddogotoroso lada bana m'an soro. o ye Alataanu ye. n'a dun y'a soro a y'an min soro, o ye Ala ka latige ye. An ka dugawu ke njogon ye keneya barikama na.

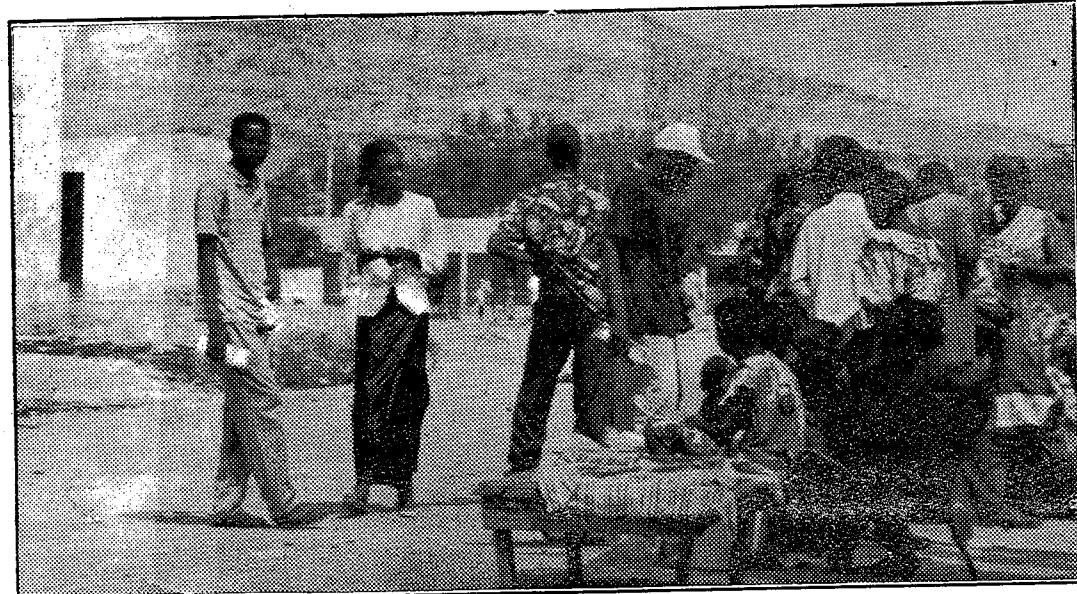
Fen min y'an ka jemukan to laseli ye, an b'a ta dakun temenen na ka do f'a la nin yoro in na barisa ani kunceli ka jan! An ko jon dun no ye keneya sabatilinasiraw tijeniyean ka jamana kono?

Yali jamana yere de no don wa? O ye legese ye. Mun na? Sanni an k'o kunkun n'a nejen sarada aw koro, a ka kan an k'a nini folo k'a don jamana yere ye mun fen ye.

Jamana ye mun fen ye?

Jaabi folo : Jamana ye dugukolokene kelen de yemin sigilen don adamaden wele cogo kelenw fe. A be fo ko Malidenw, Kedowarikaw, Faransikaw, Lamerikenw, Sinuwaw, furur. O sigibaga welecogo kelenw de be dugukolokene masinaw kunkanko bee k'u kundoni ye ani ka fadenya a la jamana tow cero. Nka, i komi jamakulu adamaden kelen bee te se ka ye kene kelen kan ka kuma jamana ladonbolow dantigeliko la (o kenehake te dije fan si), o kanma, togolamogow ni nemaaw be sugandi bee lajelen fe, ka baqara nekundon olu bolo danaya minen kono. O de b'an lase jaabi filanan ma.

Jaabi filanan : Jamana ye jamanadenw bee ye nk'a kono kola tigelawye nemaawye. Fen o fen, n'o nena jamana kono, o ye nemaaw togoduman ye yelenw ni dibiw be ban ka togo duman min to. Nka, fen o fe fana n'o tijena, o ye togo goman ye nemaaw bolo min te dagun fo dugukolo melekedor! Mali kono, keneya matarafali bee ye sanni 2000 san ce, o tun kera mankutu walentan gansan ye Maliden sentanw bee bolo

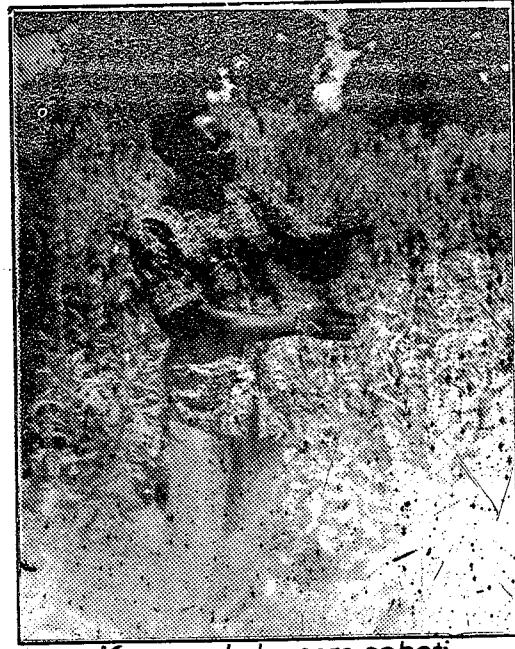
Jamanaden farikolo kene de be mone bo a yere la an'a faso la!

kabini 1968 san kalo 11n til 19. O kumabaf walentan de bangera ddogotorosobaw kono kow geseyaw la ani furaw sanda yelenni. Dow be se k'a fo ko tije t'an da. K'an be mogo mankutu juguya doronpe de la, ko nonte, niwakinidiw ani tuguciw ma kote abada fanga temenen ka waati kuru kono! Nk'an b'olu deli u k'u hakili jagabo. Mun nafa be surofana dili la faantan ma n'a y'a soro kono boli b'a la min te dumuni to a kono? Kun jenjor jumen be den tangali la bana jugu ma, ni kunkolodimi gansan walima sendimi gansan ka kan k'a funankenima walima a maakorobama faga gansan, k'o sababu ke ladonyoro gansan walima kunsioro gansan ye?

An be min nini nemaaw kuraw fe, o de ye u ka matarafa bolo lakika nini jamanadenw ka keneyako la mintena dan arajo-la-kumaba gansanw ma fara te minnu na sanko kise. Soro si te jamana bolo ka temen keneya kan barisa adamaden kene de be kuluba torin ka foroba bo a nona! An b'a nini nemaawfe ukana ke fanga temennen ta ye, kow lakali tun ni kow yere tun te njogon bo abada minnu bolo. Tije don, san 10 tijeni labenbaga ni

kulusijalatigiya ka kan, sanko san 23 tijeni labenbaga. Ni m'a ke ni hakili ye, ijuman ketob'a to ronogoka t'a fe. A be fo ko tije kelen be kuma sere ronka hakilinan kelen te. O kanma, an b'a nini jekabaara kalanbagaw bee fe, u k'u hakilinantaw batakiw ci an ma jamana kono keneyako kan. Mun b'a je, a be cogodi, mun b'a bali, mun de ni keli ka kan. Olu n'u njogonna caman werew.

Ala ka keneya sabati an bee ye!
Bank Denba ka Tumani Yalam Sidibe

Keneya de be soro sabati

Dugukolonon kunbeni njogondanba 1993 san

An k'an senfa ladiyalifen nɔf!

Dugu jumen bëna ke ñana ye dugukolonon kunbenbaaraw waleyali la 1993 san njogondanba la. Kabini 1986 san, MAKOCI y'a ñini Mali woroduguyanfan duguw fe u ka dugukolonon kunbenbaaraw boloda u ka kungodaw kono.

* Baara bolodalenw te se ka ke dugumogow ka cesiri ko :
 - baara labenko numan ka kan ka soro duguyiriaton njemogow ni njogon ce.
 - dugukolonon kunben jekulu ka kan ka sigi dugu njemogow fe, u ka kan ka kalan dugukolo yoro dalakejenen sumacogo la, walasa u ka se ka farakurusiraw dilan.
 - dugubaarakelaw bëe, cew ni musow, ka kan ka farakurusiraw dilan ka jiri kene sinsanw turu, ka jiriw turu ani baara suguya werew, u ka kungodaw la, ani dugu kono. MAKOCI ye njogondanlaben walasa ka dugumogow ladiya.

Njogondan bëna ke ka ñesin baara minnu ma :

- Farakurusira dilannenw dugukolo yoro dalakejenen kan
- Jirikenesinsanw minnu be balo la.
- Jirisun turulen minnu ma sa.

* MAKOCI y'a ñaniya ka ladiyalifen di duguw ma, minnu bëna ke ñanaw ye ka nin baara kofolenw waleya. Dugu minnu musow jera ka baaraw ke ka ñesin kungoda lakanani ma, ladiyalifen be di olu fana ma.

Njogondan labenyoro
 San 1993 MAKOCI njogondan bëna ke, MAKOCI ka cikekafo bëe kono. Cikekafo kelen-kelen bëe bëna dugu sugandi, njogondan be ke min kono duguw ka baara kelenw be ñefo o don na, ani ladiyalifen be d'u ma. Dugu fen o fen ye dugukolonon kunbenbaaraw waleya san kono, olu bëe sen be njogondan na.

* Njogondan bëna tali ke baaraw kan minnu kera k'a ta okutoburukalo tile 1 1992 san na, ka taa se setanburukalo tile 30 ma, 1993 san kono.

Njogondan kewaati

Njogondan bëna ke k'a ta zanwuyekalo tile 1 la ka taa bila a tile 31, 1994 san na.

N'aw b'a fe ka jateden caman soro :

- Aw be farakurusira metere caman hake dilan. O jate be mine ni metere hake sorolen tilalen ye dugumogow hake ce, k'o jaabi sigiyoroma 80 na n'o ye sinsinnan ye.

- Aw be jiri caman turu, k'u ladon u kana sa. O jate be mine ni jirisun ñenamaw hake tilalen ye dugumogow hake ce, k'o sigiyoroma 60 la, n'o ye sinsinnan ye.

- Aw be jirikenesinsan metere hake camanturu, k'u furance ke santimetere 30 ye. Jatecogo duurubejirikenesinsan jatedenw sorocogo la. O jate be Re ka keje ni sinsan deguncogo ye. Sinsan metere hake be suma : metere 100 kono, ni sun 250 ani ko be soro o kono. O metere hake be tila dugumogow ni njogon ce, k'o sigiyoroma 15 la, n'o ye sinsinnan ye.

- Metere 100 kono, ni sun 200 ani ko be soro o kono, o metere hake be tila dugumogow ni njogon ce, k'o sigiyoroma 12 la, n'o ye sinsinnan ye.

- Metere 100 kono, ni sun 150 ani ko be soro o kono, o metere hake be tila dugumogow ni njogon ce, k'o sigiyoroma 8 na, n'oye sinsinnan ye.

- Metere 100 kono, ni sun 100 ni ko be soro, o metere hake be tila dugumogow ni njogon ce, k'o sigiyoroma 4 na, n'o ye sinsinnan ye.

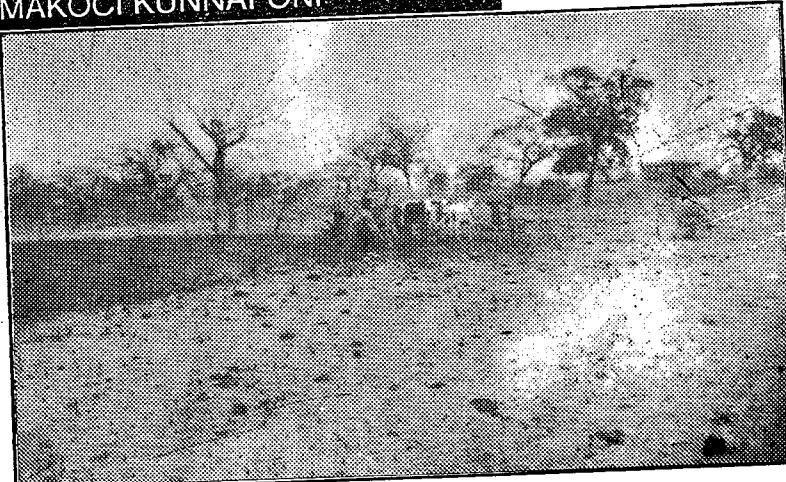
- Metere 100 kono, ni sun 100 te soro o kono, o metere hake be tila dugumogow

An ka dugukolonon kele, o b'a to dugu kolo b'an nafa

n° 8

MAKOCI KUNNAFONI

Dugukolo ce kani a ladon bøga de bolo

ni nøgon ce, k'o sigiyøroma 2 la, n'o ye sinsinnan ye.

- Jateden sørolenw nin baara suguya saba ninnu kan, olu be fara nøgon kan, ka ke mumë ye.
- Duguw be sigi nøgon je ka keje ni jatedenw sørolen hake ye.
- MAKOCI cikèlakølidew ni dugumøgøw be je ka baara kelenw segesegeli ke duguw kono.

Ladiyalifénw file nin ye :

dugumøgøw ka ladiyalifénw ka nesin baara saba ninnu ma :

- dugu folo cikèkafo kono, o be dørome 15 000 soro.
- dugu filanan cikèkafo kono, o be dørome 10 000 soro.
- dugu sabanan cikèkafo kono, o be dørome 8 000 soro
- dugu naaninan cikèkafo kono, o be dørome 6 000 soro
- dugu duurunan cikèkafo kono, o be dørome 4 000 soro

Musow ka ladiyalifénw

Muso jekulu minnu ye baaraw waleya ka nesin kungodaw lakanani ma, olu ka ladiyalifénw file nin ye.

- musow ka jekulu folo, o be dørome 3 000 soro
- musow ka jekulu filanan, o be dørome 3 000 soro
- musow ka jekulu sabanan, o be

dørome 3 000 soro

Kolosili :

- Jinan nøgøndan ladiyalifén be dan wari ma, fen were te di o ko ; i n'a fo san temennenw ta kera cogo min.
- Musow ka baara keta be se ka ke : gakurunjanaw dilanni ye, walima jirikenesinsan dilanni, walima farakurusiraw, walima nøgødinge dilan ani baara werew ka keje ni musow ka haminan ye.

Welekan

- aw minnu ye dugukolonon kunbenbaara damine,
- aw minnu ma dugukolonon kunbenbaaraw damine folo, an bøe ka wuli ka je ka taa nøgøndan kene kan, walasa ka janawdøn. Ona ke sababu ye ka dusu kura don bøe la ka nesin san nataw ma.

Ala k'aw geresäge !

Daniyeli Kulubali
Kucala dugukolonon kunbenbaarada
nøgødinge

Sini-nesigi-jigine baarada

Sini-nesigi-jigine yebaarada yem innesinnen be dun-ka-fa sabatili ma. Waleya fana don San Makocikono ka nesin senekelaw labenni ma.

San Makocibolofara selen be mara damandøw ma, n'o ye San mara, Tomijan mara, ani ka se Bila mara yørødøwma (Yangaso ani Jaramana).

Fen senetaw, nin yørøninnu, na olu ye : no, tiga, koori, kaba ani fen werew. Balo desø be yøro minnu na min te koori seneyøro ye, sini-nesigi-jigine ka baara nesinnen be o yørow de ma. Siya minnu be soro o yørow la, o ye boøw, miyankaw, dafinw ani bamananw.

Sini-nesigi-jigine togo bora bøbøkan de la, n'an k'o ma ko "penna-nanu" n'o be wele "nesigi jigine". A bangera

San MAKOCI nømøgøw ka hakilila numan de kono ani San tubabumori nømøgøso fe, n'o ye San josezi ye.

An be don min na i ko bi, sini-nesigi-jigine baarada min be san MAKOCI ka hukumu kono o nesinnen be dun-ka-fa sabatili ma ani senekelaw ka yere laben nøtaa fe. Dugu kono, balo be di dugulamøgøw deselenwma n'a kunnatønyew walima k'a feere songodama kejølen na waati fila kuntugu la n'o ye : suman korolen banna, kura fana ma se. Senefenw tigelen ko, dugulamøgø b'u ka juruw sara ni kunnatønye, kilo 30 ka taa kilo 50 la, 100 wo 100 kan. Walasa ka se ka jigine kono suman lakuraya san kura nata kanma.

O suman kura fana be di

dugumøgøw ma samiyø kura nata. San wo san, sini-nesi jigine be baara o cogo la.

Sini-nesigi-sigine be nafa caman lase dugu kono jekuluw ma, a b'a to senekela deselenw ka nøsøjurula u yere koro dugu kono, ani k'a feere da nøgon na møgøw ma minnu b'a san wari je la. Jigine be ke sababu ye ka ben ni nøgonfaamu sabati dugu kono jekulu la.

Gelyea min b'an ka jiginew kono bi, o ye juru sarabaliya ye senekela danmandøw fe min be ke sababu ye ka danaya ban jigineko la k'a silatunu.

Gelyea filanan min jatelen te folo, o ye feere tigeli ye an ka jiginew fe, suman caman feereli la sugu la.

Ka bo San MAKOCI la

Nañamine ñanaw ka kene kan : koba kera konin ye.

Karidon 1993 san kalo 10 nan tile 24, nañamine ñanaw ye jogon dëre Mali kupuba yalonni ntolatan laban kadara kono. Jama bora iko kono kulu ka se ntolatankene kan ntolatan in mankutu bonya koson, ka d'a kan ñana döläkelen n'o ye lakanabagaw ka ntolatanton ye ko (ISFAS). O tun ma deli abada ka se Mali kupuba ntolatan laban na ni ñinan te.

Kunnafoni siratege la, walasa ka se kene in kan, lakanabagaw ka ntolatanton ye "AS Mande" ntolatanton de dasi ni kuru 3 ye kupuba cérötige ntolatanw sen fe.

Ñana filanan n'o ye Joliba ntolatanton ye, o fana ye Kati ntolatanton Mamayira de sèbe koro dasi ni kuru 10 ye, walasa ka n'u garisegé laje taguni kene kelen in kan, bawo nin tun y'ale san 10 ye kupuba yalonni ko.

Nin don wulatile jan waati fe, kele taamasiyen foyi tun te ntolatankene kan yanni ntolatan ka damine, bawo tonjana ninnu fila bee kanubagaw tun cesirilen be u senkoromadondoni ha ni dunun ni buruw ye.

Ko "su min be diya k'o be don kabini o don fitirida fe", o ma ke lakanabagaw ka ntolatanton ni Joliba ntolatanton ta ye dëre.

Ntolatan daminenen ma sanga yere soro kow ye tijeni damine.

Komi 45 n na, Joliba ceden do y'i kari lakanabagaw ka ntolatanton cedenw cema ni ntola ye. O be na no bo tuma min jo da la, ISFAS ceden Modibo Sidibe y'o dasika bin. Fililajola Sidi Bekayi ye file fiye ka tila ka ladiliseben je nere jira filikibaga la.

Joliba ntolatanton ceden Makan Keyita y'o fililatilen. Ntola keru ni feere ye lakanabagaw ka jo kono. Joliba kanubagaw y'u ka nisondiya jira ni kulekan ni tekerekaw ye. Ntolatanferé kan u ka ceden Musa Kone nisondiya kojugu taar'o ntola

Joliba ka kuru fofa don yoro

donnen kodusi-dasilakanabagaw ka jo la, o kewale ma ben Modibo Sidibe ma, o nan'a bolo se Musa Kone ma. O yoro bee Sidi Bekayi ye ladiliseben je nere jira Musa Kone la a ka lajiniwale koson ka tila ka ladiliseben bileman jira Modibo Sidibe la, bawo ladiliseben je nere te jira mogo kelen na ko fila, Modibo dun tun y'o kelen soro ka ban. Sanga kelen, ntolatan damineni kofe Modibo Sidibe senbora. Lakanabagaw ka ntolatanton cedenw n'u kanubagaw jigi misenyara bawo ale de tun y'u ka waane ye feré kan. Min kelen be se ka ko dilan walima ka ko bali.

Sanga 11 nan, Joliba ceden Amadou Basi y'i pan ka seleke la ntola tanko-juman do comi n'a kunkolo ye, Mamadou Keyita n'o ye lakanabagaw ka ntolatanton jokolosila ye, ma miné cogo soro o la.

Joliba ntolatanton kuru fila, lakanabagaw ka ntolatanton kuru 0. "Hine be deli la" o te Joliba ceden ka sira ye.

U ka kuru fila ninnu donnen ko, Joliba ntolatanton cedenw ye do fara u ka galabu kene ya kan, ka finé tige lakanabagaw ka ntolatanton cedenw

na. O bee n'a ta lakanabagaw m'u bolo jigin. Kolo ni pasa dabora !

Sanga 17 nan na, Joliba ceden Umaru Trawele ye ntola miné, ka finé k'a yelenso ye, ka n'o dasi Mamadou Keyita ka jo kono. Joliba ntolatanton kuru saba lakanabagaw fiyekura !

Sanga 32 nan na, Umaru Trawele kelen in yentola kerun kouman were dasi Mamadou Keyiba ka jo kono.

Sanga 33, ntolatan daminenen ko, Joliba ntolatanton kuru 4 lakanabagaw ka ntolatanton kuru 0. Kele-ka-jigin-so ! Ntolatan jijalen kanubagaw jigitigera !

Tuma si, mogo m'a miiri ko Joliba be se ka lakanabagaw ka ntolatanton fofa nin cogoya la, wuliko fofa yere la, n'o tun ma waleya. Bawo yanni ntolatan in ce kuma fofa tun cayara kosebe. Donkibaru tigilamogow ka dasumusumu senfe file damadoyanni ntolatan in ka ke, ton fila ninnu yemaaw ye lahidu camanta wa utun y'u ka fanga n'u ka feerew mankutu bo, kuma la surunya, u ye fen bee jira ntolatan in kan fo k'a bo ko do be bin wuliko fofa yere kono.

Wuliko filanan, lakanabagaw ka ntolatan cedenw wulila ni bagabaga

FARIKOLONENAJE KUNNAFONI

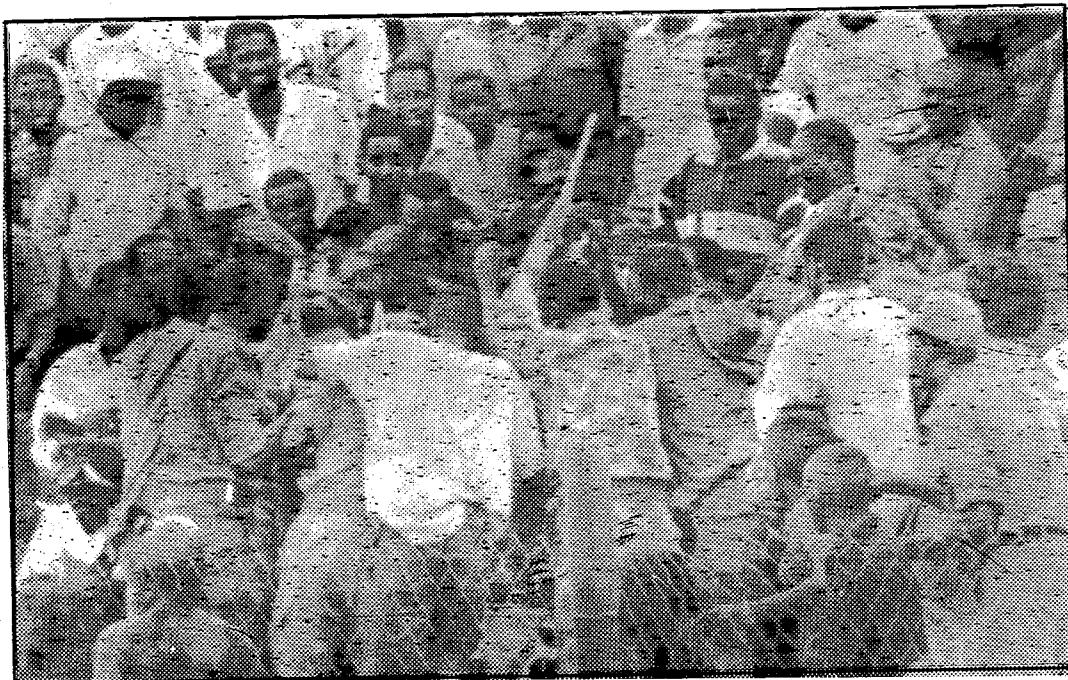
ye. U ka ceden Sango ye jiginko fila ke Joliba ka jo da la, minnu ma tulutige fiyewu. Ntolatanteb in diya dann'oma, bawokowyetijenidamine sebe la.

Joliba ntolatanton ka kuru 4 ninnu ma dayoro soro lakanabagaw ka ntolatanton kanubaga sordasi minnu na, olu ye sinsan kosago ka na fere laminin kono. O kelen fililajo la Sidi Bekayi ye ntola lajo, bawo ntolatanteb sariyawla, a mankan mogow werew ka se fere laminin na, k'a bo ntolatanton jemaaw, ntolatanko cakeda ka cidenw ani ntolatanteb cidenw nonabilaw.

Mankan kuntaalajan wulila. Ntolatanteb sanga 21 kono. Okofe, fo-ka-ben kera, ntolatanteb daminenka kura ye. Sanga damado, lakanabagaw ka ntolatanteb ceden Umaru Kulubaliye Joliba ceden Musa Kone furan n'a joginni naniya ye. O yoro bee Sidi Bekaye ye ladilisaben bileman jira ola kewale juguya koson. "Ce 11 ma se ka min ke, ce 9 welekun t'o yoro la" kunnafoni siratige la, ni ladilisaben bileman jirala ntolatanna minna, o senbe boodon ntolatanna, wa a te nonabila fana.

Lakanabagaw ka ntolatanton ceden filanan boen u kanubagaw wulila ko kura maloba jesiran ne koson ka jigin fo ntolatanteb fere kono fililajo la Sidi Bekayi nofe. Mintugur'o la, o file : lakanabagaw ka ntolatanton kanubagaw sordasiw, kerenernenya la sordasi banfula ne jugujitigi y'an ka lawale faama bonya, n'an ka dunnan-gasi-sigi fili kere fe (an ka jamana jemaa camantun be kene kan ka fara peresidan yere kan ani jamana werew ka lasigidenw) ka jigi ntolatanteb kan k'u senfa fililajolaw nofe (kerere ta filaw ni cemance ta kelen). O nagaminbilisa kono fililajola Dante jogin na. Lakanabaga polisiwka cesiri ma mako ne.

Peresidan n'a ka jamaw y'u kodon

Finitigiw ye nagalikene k'an bolo diminkene ye.

ni yere lagosi wale la. Tulonba dogodalen laban kera keler ye, koba wolola konin na. Cogodi an ka lakanabagaw, lawale mogow mujunnenw soro la nin nogen danmatemenwale la, an ka jamana kuntigi n'a ka dunanbaw sigilen jena?

Cine don, an ka ntolatankene new kantaaliye kono na filiko yebi, ntolatanteb kanubagaw bolo, nka a te se ka fo k'o ye lakanabagaw doron ka kewale dilannen ye. Ntolatanteb fen werew ye jenaje k'o, o faamuyali waati sera an be fe ten sa. Setigiya be kun an na cogo min na, o cogo kelen na binni fana ka kan ka kun an na.

Nefo cogo si te lakanabagaw ka ntolatanton kanubaga sordasiw ka nin danmatemenwale lakolon in na (u bee ko te). u ka jigginsi, ntolatankene kan, o kera wale ye min tun mankan. O la, tile fila ntolatanteb labanko jugu in kofe, Mali ntolatanko cakeda n'a bolofara mogow ye nogen-jere ke min senfe ukumana Malikupuba ntolatanteb laban kuncce cogokan. O nogen-jere in benkanw file:

Folo : Mali ntolatanko cakeda mogow ye Mali kupuba di Joliba

ntolatanton ma, k'a da u ka setigiya kan ntolatanteb kan;

Filan : u ye lakanabagaw ka ntolatanton bone Malikupuba ntolatanteb laban kebagaw ladiyali fen na. (ntolatanteb finiw, sabaraw ani ntolaw).

Saban : lakanabagaw ka ntolatanton sen te na ye UFOA kupu ntolatanteb kene kan.

Naaninan : Mali ntolatanko cakeda mogow ye ba bi duuru sarali wajibya lakanabagaw ka ntolatanton kan walasa ka ntolatanteb kene yoro tijennenw laben ani ka fililajolaw ka dekun lahin;

Duurunan : Lakanabagaw ka ntolatanton senbora Mali jenaje ntolatanteb la san 5 kono. Nin sariya bere girinya b'a jira ko Malintolatanko cakeda n'a bolofara b'a fe k'u jo u joyoro la, ka d'a kan nin ye a sije folo ye u ka nin nogen naniya siri. Nka o bee lajelen, ko yali nin nogen na nangeliw be n'a to an ka ntolatanteb segintulon kadara kono wa? Siga b'o swo foli la, bawo halisa an ka ntolatankene new balawuntan te.

Bakari Sangare

POYI

Ntonsow

Aa, ne balimamusow
 Aw kono-te-wara-tew
 Mun galo de dun y'aw bila nin na?
 K'aw wolo bunanki gansan
 K'aw b'a fe dɔron ka ke tubabu wolosow ye
 K'aw danbe lagosi gansan
 K'aw b'a fe ka ke nansara ladegew ye
 K'aw laharama waaro gansan
 K'aw b'a fe ka ke faraje kominenanw ye.
 Aa, ne balimamusow
 Aw ma nin ben dere !
 Mun hakili latine dun y'aw soro nin ye
 fo k'a jini k'aw bo dakan kono
 Ala y'aw da dakan min kono ?
 Aw m'a don ko adamaden ce ka ji
 A dacogo yere de la Ala bolo ?
 E k'aw kasa n'aw woosi ji tolilen in laje ;
 K'aw farikolo ke donbalifen ye
 Finman ni jeman ani bilenman
 Be je ka min kalan-kalan i n'a fo kami woloso !
 Ee, n balimanmusow
 Aw y'aw yere tine ka ban.
 An b'a fo o la ko :
 Fali sara boci banna !
 Nka n b'aw deli
 Aw kana an ka togoda musow
 K'aw tjettabaaw ye de.
 Aw ye hine an na k'olu juman to an bolo
 Walasa an ne kana dese
 Farafinya cenumanya yeli la
 Ka masoro
 Farafin de ce ka ji
 Fo n'a kera tileganfe tubabuw ye de
 Danmafent'olu minw ka cejuguya la
 Lefali ta ko a ka bogeo-ji-dinge kono.
 An koni ta kera a do ye sa.
 Nka bi ye bi ye ; sini y'a lakali ye.

Tuya Sidi

MAANA

Aw ma namima don wa?
 Nanfigi nefilatigi de ko don.
 Nanfigi. K'e ta lamen ka t'o lakali a ne jugu kan dowerye. k'o fana ta lamen, ka na o lakali e ye a ne jugu kan. Ninmaana in b'awladoonniya kosebe namina kan.

Don dolà, jonkenin do bolo tun b'a maatigi bolo jonsugu kono. Jonkenin in tun be feereli sira de kan. Ala y'a ke masake do nana nebo a fe. Oko jonkenin maatigi ma k'ale b'a fe k'a ka jon san. Maatigi ko k'o te baasi ye, ka masoro jonkenin yere sera sugu in kono feerelikan de kan. A ko ko nka, a te se ka jon in feere masake ma n'a m'a jogo fo a ye folo. N'a b'a san o kan, a n'a san, n'a t'a san o kan, a n'a to yen. Masake y'a jininka k'o dun ye jogo jumen ye? Maatigi y'a jaabik'ale ka jonkenin ye namima de ye min te mogo n'a yere-la-fini to diya la jognon bolo kuma te siginogonma fila ma !

Masake ko, ko ni dower te fo namimaya, k'o fura jonjon b'ale bolo. K'a b'a san. Maatigi ko k'o te baasi ye barisa, ni wara min ko k'ale kun ka ci, nama t'o la. U ye

jonkenin tereme. u benna a sansongo la. U ye feere ke. Maatigitaara n'a ka wari ye. Awa masake fana n'a ka jonke kuranin taara a ka so. Jonkenin selon masake bara, a ye fen bee soro yen here la. Ani masake yere de tun be dumini ke jognonfe. Aw'a ka ko bee tun be masake ka baramuso bara. Tijena, jontun te belen, nka masake n'a ka baramuso ka lamoden de tun don ! San kelen, san fila, fo san saba ka se san naani ma, namimakenin ma jogo jugu ke. Masake yere tun hakilite jonkenin maatigi koro ka kuma na belen. A tiger'o la fo k'a hakili bo a ko. Awa jonkenin ka ko nana diya masake n'a ka baramuso yehaali, fok'a ke in'a fouk'a neemu! Don do la, masake ye jonkenin wele k'a fo a ye k'a k'i janto du n'a konomogo bee an'a konofen bee la, ka d'a kan ale bena taa kunjognon-kelen-taama na. O diyara jonkenin ye. A y'a fo masake ye ko ka taa n'a numan ye, ka segin n'a numan ye, k'a taamanogon ke garisege kene ye!

Bamananw ko : mogo be

**Aw fana ka batakiw ci
 jekabaara ma, aw ka duguw
 kono farikolo jenajew kan. N'o
 kera dugu werew fana be bo o
 kalama !**

se de k'a fo i joga jugu ma kon makono yan. Nka abada, i te se k'a fo a ye ko fo abada!

Tile saba masake taalen ko, jönkenin ka fen wulila a fe. A kasibagatosera masake ka baramuso ma, f'a be sigi-sigi ! O girinna ka d'a kan, ka a nininka ko mun de kera? A y'o jaabi ko ale joorolenba de don; k'ale sirannenba de don ; k'ale haminenba de don. Baramuso y'a nininka ko munna? Sanni jönkenin k'o jaabi, a ye waati ke k'a

kunmasulilen to. Yoronin kelen ten, a girinna k'a kun körta. Neji tun kelen be k'a neđa fa. O fana ye masake ka baramuso to jatige ka t'a fe. O yoro de la sa, jönkenin yelela doonin. A y'i kanto masake ka baramuso ma ko : Aa, ne tigi juman muso, e min ye ne kanu in'a fo ba ni denta, cogodine be se k'a dōn ko masake b'a fe k'e furusa muso kurako kanma, ko ne ka se ka nisondiya. Okuma fo ra yoro min dōrōn masake y'a tege fila ci nogon na k'i kanto ko :

- I ko di, ko muso kurako de wa?

Jönkenin y'a jaabi ko :

- Owon dere ne maatigimuso.

Masake ka baramuso y'a nininka ko :

- Fura juman si te soro k'o bali?

Jönkenin y'a jaabi ko :

- O be soro ke Ala ni e yere ka jumanya koson! Ne faké ka fura do be ne bolo, n'an y'o baara, fo ka taa min ke, masake hakili te jigi belen muso kurako la!

Jönkenin y'o fo yoro min, a y'i jo doonin ka soro k'i kanto ko :

- Aa, nka geleya kelen b'a la de !

- O ye geleya kelen jumen ye? (O ye masake ka baramuso kan ye).

Jönkenin y'a jaabi ko :

- Ne ka fura be dilan ni masake kamankorsi de ye de ! N'i koni y'o

kamankorsi doonin dōrōn soro ka di ne ma, ne k'o ni nfa ka fura dilannen laben k'o d'i ma, i k'o ke masake ka minfenna. Halin'o doonin sera a kono, a tēna dijē fen fosi were fisaya n'e ye dijē in kono belen, kuma te muso were gansan ma.

Masake ka baramuso y'i kanto i koro ten ko :

Akamankorsi gansan wa? Ote ko gelen ye! A mana na ka bo a ka taamayoro la, n dan ye ka sunogofura k'a ka dolō la. N'a y'o min a tēna sunogo wa ? Ayiwa n'a sunogora, nt'a yere ka sirife da, dumanta k'o b'a la ro wa? N'o kera, n tēna a kamankorsi sanfelanin tige wa ? Ale tēna a dōn ko ko kera, awa ne fana mako tēna tige! jönkenin y'a jaabi ko :

- Aa, i nogon nanamuso te ! I y'a fo cogomin na, a te temen o kan. An koni to ye sa ka masake ka nali makonon ka bo a ka taamayoro la, n'o kera an na gannkonow don nogon kono, k'a ko ke ko ye, awa masake fana na e kanu ani ka ko to e ta la fo badaa-badaa!

N balima Jekabaara kanubagaw, ni Ala sonn'a ma, aw be maana to soro Jekabaara boko nata kono.

Tuya Sidi

JÉKABAARA SEBENJEKULU

Laboli kuntigi

Salif Berre

Sebenjekulukuntigi

Tumani Yalam Sidibe

Sebenjekulu mogow

Tumani Yalam Sidibe

Salif Berre

Bakari Sangare

Sebenyoro orodinateri la

Jamana gafe sebenyoro

Baarakejogonw

MAKOI, "OCED", "SNV"

Jenseyoro

MAKOI, "ODIK", OTIWALE,

"ODIMO"

Labugunyoro

Kibaru

Bonogonko hake

11 000

